

VIẾT

LÀM MỘT BÀI THƠ LỤC BÁT

I. Tìm hiểu chung

1. Sáng tác

Thơ phải được viết ra bằng suy nghĩ và cảm xúc chân thành.

2. Yêu cầu đối với bài thơ lục bát

a. Yêu cầu về nội dung

Thể hiện được cách nhìn, cách cảm nhận mới lạ, sâu sắc, thú vị về cuộc sống.

b. Yêu cầu về nghệ thuật

- Ngôn ngữ: hàm súc, gợi hình, gợi cảm.
- Sử dụng các biện pháp tu từ như nhân hoá, so sánh, điệp từ, điệp ngữ,... để tạo những liên tưởng độc đáo, thú vị.
- Sử dụng vần, nhịp một cách hợp lí để làm tăng giá trị biểu đạt của ngôn từ.
- Lục bát là thể thơ yêu cầu người viết tuân thủ quy định về số chữ, vần, nhịp, thanh điệu,... khá chặt chẽ.

II. Phân tích ví dụ

1. Cách ngắt nhịp của dòng thơ thứ 4 là: "*Củ khoai nướng/ để cả chiều/ thành tro*" khác với cách ngắt nhịp thông thường trong thơ lục bát đã góp phần diễn tả cảm xúc băng khuâng của nhà thơ, khi khoảnh khắc hoàng hôn đang đến.

2. Đảm bảo sự hiệp vần và phối hợp thanh điệu của bài thơ.

3. Cảnh sắc thiên nhiên và hoạt động của con người trong bài thơ được thể hiện bằng một vài chi tiết, một vài nét tiêu biểu: chăn trâu, thả diều, nướng khoai đến những nét tiêu biểu như gió đông hay khoảnh khắc hoàng hôn đến.

-> Việc sử dụng các chi tiết chấm phá, tiêu biểu, ngôn từ giản dị nhưng giàu sức gợi cảm đã tạo nên bức tranh đồng quê thanh bình, yên ả.

4. Cảm xúc của tác giả được thể hiện gián tiếp qua việc kể về buổi chiều chăn trâu, thả diều, nướng khoai, cảm nhận ấy còn được thể hiện qua cảm nhận về “gió đông”, về khoảnh khắc hoàng hôn đang dần buông.

5. Nét độc đáo trong nghệ thuật:

- Phép đối giữa ít-nhiều, rạ rơm (hữu hình) với gió đông (vô hình).
- Sự liên tưởng độc đáo: củ khoai nướng bị cháy hồng rực đến cảnh hoàng hôn bao trùm không gian rộng lớn.

6. Khi làm thơ lục bát cần chú ý về vần, nhịp, thanh điệu.

III. Thực hành

Đề bài: Hãy làm một bài thơ lục bát thể hiện cảm xúc, suy ngẫm của em về một cảnh đẹp hoặc một sự việc mà em từng chứng kiến.

Quy trình viết gồm 4 bước:

- Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết.
- Bước 2: Tìm ý tưởng cho bài thơ.
- Bước 3: Làm thơ lục bát.
- Bước 4: Chỉnh sửa và chia sẻ.

VIẾT ĐOẠN VĂN GHI LẠI CẢM XÚC VỀ MỘT BÀI THƠ LỤC BÁT

I. Tìm hiểu yêu cầu đối với đoạn văn ghi lại cảm xúc về một bài thơ lục bát

1. Đoạn văn

- Đoạn văn là đơn vị trực tiếp tạo nên văn bản, biểu đạt một nội dung tương đối trọn vẹn.
- Về hình thức: đoạn văn thường do nhiều câu tạo thành, được bắt đầu bằng chữ viết hoa lùi vào đầu dòng và kết thúc bằng dấu câu dùng để ngắt đoạn.

2. Yêu cầu với đoạn văn

- Đảm bảo yêu cầu về hình thức của đoạn văn.
- Trình bày cảm xúc về một bài thơ lục bát.
- Sử dụng ngôi thứ nhất để chia sẻ cảm xúc.
- Cấu trúc gồm có ba phần:
 - + Mở đoạn: giới thiệu nhan đề, tác giả và cảm xúc chung về bài thơ (câu chủ đề).
 - + Thân đoạn: trình bày cảm xúc của người đọc về nội dung và nghệ thuật của bài thơ. Làm rõ cảm xúc bằng những hình ảnh, từ ngữ được trích từ bài thơ.
 - + Kết đoạn: khẳng định lại cảm xúc về bài thơ và ý nghĩa của nó đối với bản thân.

II. Phân tích kiểu văn bản

- Sử dụng ngôi kể thứ nhất: xưng “tôi”.
- Bố cục gồm 3 phần: mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn:
 - + Câu chủ đề nằm đầu đoạn văn. Nội dung: Bài ca dao gợi những cảm xúc về công cha, nghĩa mẹ
 - + Thân đoạn: phân tích về nghệ thuật, nội dung của bài ca dao để làm rõ cho câu chủ đề. Đồng thời, sử dụng trích dẫn trong dấu ngoặc kép là những bằng chứng từ bài ca dao để làm rõ cảm xúc của người viết.
 - + Kết đoạn: nêu cảm nhận của người viết về bài ca dao.

III. Viết bài

NGŨ VĂN 6-TUẦN 10 – HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC

- Bước 1: Chuẩn bị trước khi viết (Xác định đề tài, mục đích, thu thập tư liệu).
- Bước 2: Tìm ý, lập dàn ý theo phiếu học tập
- Bước 3: Viết đoạn.
- Bước 4: Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm.